

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษากระบวนการในการผลิตละครชุดโทรทัศน์ไทย พ.ศ. 2536 นั้น เป็นการศึกษากระบวนการต่าง ๆ ในการผลิตละครโทรทัศน์ของแต่ละสถานีและแต่ละบริษัทผู้ผลิตว่ามีกี่ขั้นตอน และมีลักษณะการดำเนินงานเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร ซึ่งสามารถสรุปได้ว่ากระบวนการในการผลิตละครโทรทัศน์ของแต่ละสถานีหรือแต่ละบริษัทผู้ผลิตนั้น มีขั้นตอนเหมือนกันประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1. ขั้นตอนการวางแผน 2. ขั้นตอนการเตรียมการ 3. ขั้นตอนการถ่ายทำ และ 4. ขั้นตอนการประเมินผล ทั้งนี้ กระบวนการในการผลิตตามขั้นตอนทั้ง 4 นี้ อาจแตกต่างกันในทางปฏิบัติ แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะการดำเนินงานในการผลิตละครโทรทัศน์ด้วยว่าอยู่ในประเภทใด ซึ่งในการผลิตละครโทรทัศน์ของสถานีต่าง ๆ นั้นแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. สถานีโทรทัศน์เป็นผู้ผลิตเอง คือสถานีโทรทัศน์เป็นผู้ลงทุนทั้งหมดและจ้างบุคลากรในส่วนต่าง ๆ ผลิตรายการป้อนให้กับสถานีผู้ผลิตในกระบวนการต่าง ๆ จะมีบทบาทและความรับผิดชอบในหน้าที่ต่างจากประเภทอื่น เพราะผู้บริหารของสถานีจะเป็นผู้กำหนดภาระหน้าที่ให้ชัดเจน เช่น กำกับการแสดง เขียนบท หรือเป็นผู้จัด ฉะนั้นอำนาจในการตัดสินใจจึงอยู่ที่ผู้บริหารสถานีเป็นหลักที่มงานในหน้าที่ต่าง ๆ นั้นอาจเป็นบุคลากรจากบริษัทผู้ผลิตหรือบุคคลที่มีอิสระไม่สังกัดบริษัทใด ๆ ก็ได้ ลักษณะการดำเนินงานประเภทนี้จะพบในลักษณะการดำเนินงานของช่อง 3 เท่านั้น
2. บริษัทผู้ผลิตดำเนินงานในรูปของบริษัทร่วมกับสถานีโทรทัศน์ ซึ่งอาจจะมีทีมงานของสถานีร่วมอยู่ด้วยหรือเป็นทีมงานของบริษัทผู้ผลิตทั้งหมด เป็นการรับเหมาค่าผลิตเป็นตอน ๆ ดังนั้นการที่จะขาดทุนหรือกำไรในขั้นการผลิตนั้นก็มาจาก

การบริหารงานของบริษัทผู้ผลิตเอง ถึงแม้ว่าลักษณะการดำเนินงานลักษณะนี้มี อัตราเสี่ยงในระดับหนึ่ง แต่ก็ได้รับความนิยมนจากบริษัทผู้ผลิตจำนวนมาก เช่น ช่อง 3 มีบริษัทผู้ผลิตถึง 17 บริษัท และช่อง 7 มีลักษณะการดำเนินงาน ลักษณะนี้เพียงประเภทเดียวโดยมอบหมายให้บริษัทกันตนาและบริษัทดาววิดีโอ ผลิตให้เท่านั้น

3. บริษัทผู้ผลิตเช่าเวลาจากสถานีโทรทัศน์แล้วมาดำเนินการผลิตละครโทรทัศน์เพื่อ ออกอากาศ ซึ่งต้องทำหน้าที่หาโฆษณา หรือผู้สนับสนุนรายการเอง ลักษณะการ ดำเนินงานประเภทนี้จะพบกับสถานีโทรทัศน์ช่อง 5 และช่อง 9 ผู้ผลิตที่ดำเนินงานจะมีอำนาจในการตัดสินใจค่อนข้างสูงกว่าผู้ผลิตที่ดำเนินงานในรูปแบบอื่น

กระบวนการในการผลิตละครโทรทัศน์ของแต่ละสถานีและแต่ละบริษัทผู้ผลิตนั้นพบว่า ประกอบด้วยขั้นตอนการผลิต 4 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นตอนการวางแผน เป็นขั้นของการวางแผนก่อนที่จะผลิตรายการ ซึ่งได้แก่

- 1.1 คิดวางโครงการการผลิตรายการละคร เพื่อเสนอต่อสถานีโทรทัศน์และผู้อุปถัมภ์รายการ โดยโครงการเหล่านี้ ได้แก่ แนวเรื่อง เรื่อง ความยาวต่อตอน ประเภทของ ละคร ระยะเวลาในการผลิต ฯลฯ

การเลือกเรื่องที่จะมาผลิตนั้น ผู้ผลิตจะเลือกเรื่องตามความชำนาญหรือเลือกตาม ความประทับใจของผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจได้แก่ ผู้จัด ำนกรณีและผู้ผลิตนั้นดำเนินการผลิตละคร ประเภท รับจ้างผลิต หรือเช่าเวลาสถานีมาผลิตรายการเพื่อออกอากาศ แต่ถ้าเป็นลักษณะที่ สถานีเป็นผู้ผลิตทางสถานีมักจะมีแนว เรื่องอยู่แล้วมอบหมายให้ผู้ผลิตดำเนินการซึ่งจากการศึกษา จะพบว่า เป็นละครแนวประวัติศาสตร์และ เป็นลักษณะการดำเนินงานของทางสถานีโทรทัศน์ไทย ทีวีสี ช่อง 3 เท่านั้น

ในขั้นตอนการวางแผนนี้ สิ่งที่ผู้ผลิตจะต้องปฏิบัติก่อนลงมือผลิตคือการนำโครงเรื่อง เสนอต่อคณะกรรมการตรวจพิจารณารายการโทรทัศน์ ทั้งนี้เป็นหน่วยราชการหรือจะเป็นเจ้าหน้าที่ ที่สถานีตั้งขึ้นเองก็ตาม

โดยผลการพิจารณานั้นส่วนใหญ่จะกำหนดภาพกว้าง ๆ ไว้ว่าไม่ควรนำเสนอออกมาในรูปแบบที่ขัดต่อศีลธรรมจรรยา หรืออันจะก่อให้เกิดตัวอย่างแก่เยาวชนที่รับชม หรือกระทบกระเทือนต่อสถาบันต่าง ๆ เป็นต้น

1.2 การกำหนดตัวผู้ร่วมงาน การวางตัวผู้ร่วมงานให้เหมาะสมกับรายการที่จะผลิตเป็นสิ่งสำคัญโดยเฉพาะผู้เขียนบท ผู้กำกับการแสดง และผู้กำกับรายการ

เนื่องจากผู้ร่วมงานในแต่ละหน้าที่นั้น มีความสามารถและความชำนาญต่างกัน จึงมีการกำหนดตัวผู้ร่วมงานตามความชำนาญหรือตามผลงานที่ได้ผ่านมาแล้วประสบความสำเร็จกับผลงานที่ผ่านมาหรือไม่ สำหรับในทีมงานผู้ผลิตจะศึกษาดูจากพื้นฐานการศึกษาด้วย เช่น ต้องจบด้านการละครหรือด้านนิเทศศาสตร์ และถ้าบริษัทผู้ผลิตติดต่อกันในภาวะการแข่งขันที่สูงก็จะต้องเลือกทีมงานที่มีชื่อเสียงด้วยเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้กับผู้ชมและเป็นการง่ายต่อการทำงานด้วยในระดับหนึ่งแต่จะทำให้งบประมาณค่อนข้างสูงกว่าการกำหนดตัวผู้ร่วมงานลักษณะอื่น

1.3 การกำหนดงบประมาณค่าใช้จ่าย ส่วนใหญ่การกำหนดงบประมาณนั้นจะเป็นการคิดรวบยอดเป็นตอน ๆ สำหรับการผลิตซึ่งจะรวมถึงค่าเรื่อง ค่าบทโทรทัศน์ ค่าตัวนักแสดง ค่าตอบแทนผู้ร่วมงาน ค่าเช่าอุปกรณ์การถ่ายทำ ค่าอุปกรณ์ประกอบฉาก ค่าเครื่องแต่งกาย ค่าเพลงประกอบค่าใช้จ่าย ๆ อื่น โดยทั่วไปจะอยู่ในงบประมาณตอนละ 150,000-4000,000 บาท (ปี 2536) ไม่รวมค่าเช่าเวลากับสถานี สำหรับบริษัทผู้ผลิตที่จะต้องเช่าเวลากับสถานีเพื่อมาบริหารเองนั้น จะต้องกำหนดค่าเช่าเวลาเพิ่มไปตามอัตราของแต่ละสถานีที่กำหนดขึ้น

2. ขั้นตอนเตรียมการ เมื่อผ่านกระบวนการคัดเลือกเรื่องและเลือกทีมงานแล้วในขั้นเตรียมการนี้ ผู้ผลิตต้องเขียนบทละครโทรทัศน์โดยทั่วไปในแต่ละบริษัทผู้ผลิตมีลักษณะการเขียนไม่แตกต่างกันนัก คือมักจะคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

1. ละครที่ผลิตต้องสามารถสนองอารมณ์ผู้ชมได้ เช่น อารมณ์รัก โกรธ กลัว เพื่อให้ผู้ชมคล้อยตามไปขณะชม
2. จะต้องมีความคิดบางอย่างแฝงไว้
3. ภาษาที่ใช้จะต้องสื่อความหมาย สวยงาม กระชับ เมื่อถ่ายทอดออกมาทางภาพ (การแสดง) และเสียง (บทสนทนา) สามารถเห็นภาพพจน์

4. บทละครนั้นต้องเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับทีมงานมากที่สุดคือสามารถส่งมุกล่อง แสง เสียงได้

นอกจากการเขียนบทแล้ว ผู้ผลิตจะร่วมกันคัดเลือกนักแสดง หาสถานที่ถ่ายทำไปด้วย ซึ่งลักษณะการคัดเลือกนักแสดงของแต่ละบริษัท ผู้ผลิตนั้นมีหลักเกณฑ์ที่คล้ายกันพอสรุปได้ดังนี้

1. ความเหมาะสมกับบทบาท
2. คิวหรือเวลาที่ใช้สำหรับการถ่ายทำ
3. ความเหมาะสมด้านการตลาด

ลักษณะต่าง ๆ ของนักแสดงที่ผู้ผลิตคัดเลือกนั้น ที่ก่อให้เกิดปัญหา มาก ก็คือนักแสดงที่มีความสามารถและมีความเหมาะสมกับบทบาทนั้นมีน้อยและการคัดเลือกนักแสดงหน้าใหม่ก็เป็นผลทำให้บริษัทผู้อุปถัมภ์รายการที่เป็นผู้อุปถัมภ์รายการหาความไว้วางใจน้อย จึงเกิดการแข่งขันกันเลือกเฉพาะนักแสดงที่มีความสามารถและตรงความต้องการของตลาด (ผู้ชมและผู้อุปถัมภ์รายการ) จึงเป็นผลทำให้การทำงานนั้นต้องประสบปัญหาไม่ได้คิวตารางบ้างหรือต้องยืดระยะ เวลาในการผลิตให้มากขึ้น เพราะจะต้องเฉลี่ยเวลาเอาตารางผู้แนะนำให้กับบริษัทผู้ผลิตรายอื่น ๆ อีก ลักษณะการคัดเลือกนักแสดงในปัจจุบันจึงก่อให้เกิดผลดีสำหรับนักแสดงที่มีอิสระต่อการทำงานคือสามารถทำงานให้กับบริษัทผู้ผลิตรายใดหรือสถานีใดก็ได้ แต่จะเป็นปัญหาสำหรับการทำงานของผู้ผลิตที่จะต้องทำงานยุ่งยากมากขึ้น เพราะกระบวนการผลิตละครนั้นประกอบด้วยบุคลากรจำนวนมาก การที่จะให้ทุกอย่างลงตัวตามต้องการจึงเป็นการยากในอดีตนั้นนักแสดงจะมีระบบการเซ็นสัญญา กับสถานีโทรทัศน์ว่าจะแสดงให้เฉพาะสถานี ฉะนั้นการทำงานในเรื่องของเวลาจึงสามารถควบคุมได้มากกว่าปัจจุบัน แต่ข้อเสียก็คือนักแสดงก็จะมีผลงานช้ำอยู่เฉพาะสถานีใดสถานีเดียว เนื่องจากข้อจำกัดเรื่องการยอมรับนักแสดงหน้าใหม่ของผู้อุปถัมภ์รายการนั่นเอง

การเตรียมสถานที่สำหรับการถ่ายทำละครโทรทัศน์นั้นมี 2 ลักษณะคือ

1. ถ่ายทำในห้องส่ง
2. ถ่ายทำนอกสถานที่

ปัจจุบันผู้ผลิตมักนิยมถ่ายทำนอกสถานที่กันค่อนข้างมาก เป็นเพราะการขาดบุคลากรด้านการสร้างฉากที่สมจริง, ระยะเวลากการถ่ายทำที่เร่งรีบ และการถ่ายทำนอกสถานที่จะได้ภาพที่สวยงามจริงสะดวกต่อการถ่ายทำสามารถเลือกได้ค่อนข้างมากปัญหาที่เกิดจากการถ่ายทำ

นอกสถานที่นั้น ซึ่งมักจะเกิดขึ้นเสมอ ๆ คือการดูแลสถานที่ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ค่อนข้างยาก เนื่องจากการทำงานต้องประกอบด้วยบุคลากรค่อนข้างมาก ซึ่งแต่ละบุคคลมีพื้นฐานแตกต่างกัน เรื่องความรับผิดชอบประกอบด้วยเจ้าของสถานที่อาจต้องสูญเสียความเป็นส่วนตัวและเวลาในการพักผ่อน เจ้าของสถานที่บางรายอาจอนุญาตให้ถ่ายทำเพียงครั้งเดียวหรือโดยธรรมชาติของเนื้อเรื่องนั้น อาจต้องถ่ายทำฉากนั้นซ้ำเวลามาก ๆ และต้องมีฉากที่อาจทำให้ข่าวของเสียหาย เช่น ฉากระเบิด ฉากไฟไหม้ ก็จำเป็นต้องสร้างฉากขึ้นรองรับแทนหรือกรณีละครอิงประวัติศาสตร์หรือย้อนยุคมาก ๆ ก็อาจอาศัยการสร้างฉากขึ้นเพื่อให้เกิดการผลิตละครนั้นดำเนินไปอย่างราบรื่น ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ในการผลิตละครโทรทัศน์ด้วย เช่น บุคลากร, งบประมาณ, การตลาด, เวลาซึ่งจะเป็นทั้งปัจจัยเอื้อต่อการผลิตและเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการผลิต

3. ขั้นตอนการถ่ายทำ เป็นกระบวนการที่สำคัญที่จะดำเนินการตามขั้นตอนการวางแผนและเตรียมตัวมาอย่างดีโดยส่วนใหญ่แล้ว ผู้ผลิตจะทำการซ้อมคิดนักแสดงก่อนบันทึกเทปจริง ซึ่งเป็นการทำงานของผู้กำกับและนักแสดง ดังนั้นอำนาจการตัดสินใจจึงขึ้นอยู่กับผู้กำกับที่จะคอยแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นโดยมีธุรกิจและผู้จัดคอยประสานงานร่วมกัน

เมื่อมีการถ่ายทำเสร็จเรียบร้อย ทีมงานก็จะมีการติดต่อ ลงเสียง เพื่อสร้างความกลมกลืนที่สมจริงมากขึ้น เนื่องจากการถ่ายทำนั้นจะเลือกถ่ายเป็นฉาก ๆ ที่เกี่ยวข้องและเหมือนกันก่อนตามข้อจำกัดเรื่องเวลาในการถ่ายทำและเวลาที่นักแสดงมอบให้ จึงต้องนำเอาเรื่องราวต่าง ๆ มาติดต่อเรียงฉากกันใหม่และฉากใดที่ไม่เหมาะสมก็อาจต้องตัดออกหรือมีขั้นตอนอื่น ๆ มาทำเช่น ตูตเสียงออก หรือมีภาพพิเศษมาปกปิดไว้ ข้อคำนึงของผู้ผลิตขณะดำเนินงานในกระบวนการนี้ คือจะต้องนำละครที่เสร็จสมบูรณ์นำเสนอต่อคณะกรรมการบริหารงานวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ (กบว.) ในอดีตหรือปัจจุบันเป็นคณะกรรมการของสถานีปัญหาที่เกิดขึ้นมักจะเกิดขึ้นคือ แต่ละสถานีจะมีกรรมการคนละชุดกัน และข้อกำหนดที่เป็นแนวทางในการพิจารณาภาพและเสียงก่อนออกอากาศนั้น ยังไม่มีการกำหนดที่ชัดเจนการตัดสินใจจึงมักจะเกิดจากคณะกรรมการของแต่ละสถานี ฉะนั้นภาพบางภาพออกทางสถานีนี้ได้ หรือภาพออกอากาศวันนี้ได้ แต่บางสถานีหรือบางวันก็ออกอากาศไม่ได้ ทั้งที่เป็นภาพลักษณะเดียวกัน

4. **ขั้นประเมินผล** คือขั้นตอนที่ผู้ผลิตจะทราบว่า ผลงานของตนนั้นตรงกับความต้องการของผู้ชมหรือไม่ ผลทางการตลาดเป็นอย่างไร ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นก็จะประสบการณ์ที่จะให้ผู้ผลิตหาทางแก้ไข สำหรับการผลิตในครั้งต่อไป ผู้ผลิตมักจะอาศัยการประเมินผลจากบริษัทที่มีการวิจัยผู้ชมโดยเฉพาะหรือประเมินผลจากการสุ่มตัวอย่างผู้ชมที่พูดถึงละครโดยตรง หรือจากสื่อมวลชนบ้างเล็กน้อย ผู้ผลิตหลายท่านให้ความเห็นในเรื่องการประเมินผลของสื่อมวลชนว่าปัจจุบันข้อเท็จจริงกับผลประโยชน์ทางธุรกิจนั้นแยกออกจากกันค่อนข้างยาก การที่สื่อมวลชนกล่าวถึงละครเรื่องใด สถานีใด จึงไม่ได้เกิดจากผลงานเป็นที่ยอมรับอย่างเดียวน่าจะมีผลทางธุรกิจมาเกี่ยวข้องด้วย

ขั้นตอนต่าง ๆ ของแต่ละสถานีและแต่ละบริษัทผู้ผลิตนอกจากจะขึ้นอยู่กับลักษณะการดำเนินงานในแต่ละประเภทแล้ว ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการผลิตละครโทรทัศน์อีก ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยสำคัญ 10 ปัจจัย คือ

1. **บุคลากร** เป็นปัจจัยสำคัญที่จะเป็นผู้ดำเนินงานไปสู่จุดมุ่งหมายให้สำเร็จสมบูรณ์ในขั้นตอนต่าง ๆ ของกระบวนการผลิตละครโทรทัศน์ซึ่งสามารถสรุปได้ตามลักษณะของการทำงานออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1.1 **บุคลากรผู้ผลิต** ได้แก่ ทีมงาน ผู้ผลิตประกอบด้วย ผู้จัด ผู้เขียนบท ผู้กำกับการแสดง ผู้กำกับการรายการ ผู้ควบคุมแสง-เสียง ช่างแต่งหน้า-ทาสี และทีมงานในการผลิตด้านอื่น ๆ

ผู้จัด เป็นปัจจัยสำคัญในการทำหน้าที่จัดการด้านต่าง ๆ เป็นผู้ที่จะต้องกำหนดทีมงานที่สำคัญ ๆ และต้องคอยแก้ปัญหาจุดต่าง ๆ ให้ดำเนินไปอย่างราบรื่นเรียบร้อย ทั้งนี้รวมถึงการประสานงาน กับสถานีและผู้อุปถัมภ์รายการด้วย ดังนั้นลักษณะของผู้จัดของแต่ละสถานีจึงมีหน้าที่ต่างกันตามลักษณะของการดำเนินงานในการผลิต คือ ช่อง 3 และช่อง 7 สถานีจะจ้างให้ผู้จัดผลิตละครให้กับสถานี การประสานงานผู้อุปถัมภ์รายการจึงตัดขั้นตอนนี้ไป แต่ผู้จัดทางช่อง 5 และช่อง 9 นั้น จะต้องประสานงานกับผู้อุปถัมภ์รายการด้วย ฉะนั้นการรับนโยบายเพื่อการทำงานจึงแตกต่างกัน บทบาทของผู้จัดในแต่ละสถานีจึงถูกกำหนดให้มีอำนาจหน้าที่แตกต่างกันไปด้วย

ผู้เขียนบท เป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างมากในขั้นตอนการเตรียมการเพราะจะ

เป็นผู้กำหนดบทบาทและ เนื้อเรื่องของแต่ละ เรื่องกระบวนการทำงานของผู้เขียนบทก็ขึ้นอยู่กับนโยบายของสถานี งบประมาณ และบุคลากรที่ร่วมงานด้วย ซึ่งผู้เขียนบทในแต่ละสถานี ก็จะมีนโยบายที่เป็นข้อกำหนดที่แตกต่างกันตามลักษณะของการดำเนินงานของบริษัทผู้ผลิตนั้น เช่น นโยบายการผลิตละครจนจบ เรื่องแล้วออกอากาศหรือถ่ายทำไปออกอากาศไป เป็นต้น นอกจากนี้บทบาทของผู้เขียนบทยังขึ้นอยู่กับความต้องการทางการตลาด การตัดแปลงบทจะต้องเข้ากับนักแสดงที่คัดเลือกมาและยุคสมัยต่าง ๆ ก็ต้องปรับเปลี่ยนไปเพื่อให้สอดคล้องกับยุคสมัยด้วย เพื่อผลทางธุรกิจและการผลิตจะได้ประสบความสำเร็จอย่างราบรื่น

ผู้กำกับ เป็นปัจจัยที่สำคัญในทุก ๆ ขั้นตอนของกระบวนการผลิต โดยเฉพาะขั้นตอนการถ่ายทำ ผู้กำกับจะเป็นผู้สร้างสรรค์ภาพออกมาด้วยวิธีการต่าง ๆ และคอยแก้ปัญหาตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ผู้กำกับนั้นมีบทบาทหน้าที่ตามลักษณะการดำเนินงานของแต่ละสถานี แบ่งออกเป็น ผู้กำกับการแสดงและผู้กำกับรายการ ซึ่งทางช่อง 3, 9 นั้นจะแบ่งผู้กำกับรายการและผู้กำกับการแสดงเป็นคนละหน้าที่ สำหรับบริษัทผู้ผลิตของช่อง 5, 7 นั้นอาจเป็นคน ๆ เดียวกัน การทำงานบางอย่างจึงมีทั้งผลดีและผลเสียทั้ง 2 ลักษณะกล่าวคือ ถ้าเป็นคนเดียวกัน การตัดสินใจนั้นค่อนข้างอิสระไปในแนวทางเดียวกันแต่คนที่แบ่งแยกผู้กำกับรายการสร้างสรรค์ภาพ และผู้กำกับการแสดงก็สร้างการแสดงออกมาเป็นภาพอย่างชัดเจนในแต่ละส่วนย่อมสมบูรณ์มากขึ้นไม่ต้องคอยกังวลในหน้าที่ของ 2 บทบาท

สำหรับทีมงานในหน้าที่อื่น ๆ ก็เป็นปัจจัยสำคัญได้แก่ ผู้ควบคุมแสง-เสียง ช่างแต่งหน้าทำผม และทีมงานส่วนต่าง ๆ บุคลากรเหล่านี้ ส่วนใหญ่จะมีหน้าที่เหมือนกันในแต่ละสถานีโดยเฉพาะช่างแต่งหน้าทำผมในปัจจุบันแต่ละสถานีจะนิยมการขอสปอนเซอร์ไปตามสถาบันต่าง ๆ ที่มีการแต่งหน้าทำผมโดยเฉพาะมาปฏิบัติงานให้ เช่น MTI หรือคัพเวอร์มาร์ค เป็นต้น ฉะนั้นการทำงานและบทบาทจึงไม่แตกต่างกัน คือเป็นปัจจัยในการสร้างความสมจริงให้กับตัวละครหรือเนื้อเรื่องของแต่ละราให้สมบูรณ์ที่สุด

1.2 บุคลากรในเนื้อสาร ได้แก่ นักแสดงเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างมากในการผลิต เพราะเป็นผู้ดำเนินเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบ เป็นบุคลากรที่ทำให้กระบวนการผลิต ดำเนินไปได้อย่างราบรื่นและเป็นอุปสรรคมากที่สุด ซึ่งเกิดจากคิวการแสดง และความต้องการทางการตลาด นักแสดงที่มีลักษณะตรงตามความต้องการของตลาดมักจะมีคิวการแสดงให้กับทีมงานผลิตละคร

จำกัดทำให้ทางบริษัทผู้ผลิตมักจะค้นหาวิธีสร้างนักแสดงใหม่ ๆ ด้วยวิธีต่าง ๆ กันเพื่อเพิ่มตัวเลือกสำหรับการทํางานให้มากขึ้นถึงแม้ว่าบางครั้งอาจไม่ตรงกับความต้องการทางการตลาดในระยะแรกแต่เมื่อนักแสดงใหม่ ๆ มีความสามารถเป็นที่ยอมรับในระดับหนึ่งก็จะทำให้ขั้นตอนต่าง ๆ ในกระบวนการผลิตละครมีบุคคลากรเพิ่มและทํางานได้เร็วขึ้น ฉะนั้นการนำเสนอนักแสดงใหม่ ๆ จึงเป็นวิธีการที่ผู้ผลิตน่าจะคำนึงถึงเป็นพิเศษแต่เนื่องจากสภาพการแข่งขันกันของแต่ละบริษัทผู้ผลิตและแต่ละสถานีจึงนิยมเลือกนักแสดงที่มีชื่อเสียง และตรงตามความต้องการทางการตลาดมากกว่าการสร้างนักแสดงใหม่ ซึ่งถือว่าเป็นการเสี่ยงในการดำเนินงานเพื่อผลทางธุรกิจอย่างยิ่ง

2. นโยบาย เป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดแนวทางของกระบวนการผลิตละครโทรทัศน์เพื่อสาธารณชนและเพื่อสนับสนุนผลทางธุรกิจที่ดีด้วยสามารถสรุปออกเป็น 3 รูปแบบ คือ

2.1 นโยบายของสถานี เป็นข้อกำหนดที่สร้างความแตกต่างให้กับผู้ผลิตของแต่ละสถานีตามลักษณะการดำเนินงานคือ นโยบายจ้างบริษัทผู้ผลิตสร้างผลงานมาออกอากาศ หรือขายเวลาให้บริษัทเองนั้นความแตกต่าง ด้านอำนาจการตัดสินใจไม่ว่าจะเป็นการเลือกเรื่อง, เลือกนักแสดง ของกระบวนการผลิตจากบริษัทผู้ผลิตที่มีลักษณะการดำเนินงานต่างกันก็จะแตกต่างกันด้วยลักษณะของนโยบายของสถานีที่ขายเวลาให้ผู้ผลิตไปบริหารเองจะมีอำนาจการตัดสินใจมากกว่าการรับจ้างผลิตงานมาเพื่อออกอากาศซึ่งจะต้องดำเนินงานโดยถือนโยบายของสถานีเป็นหลัก

2.2 นโยบายของบริษัทผู้ผลิต ลักษณะการดำเนินงานที่อยู่ในสภาวะการแข่งขันในแต่ละบริษัทจึงต้องมีนโยบายในการกำหนดแนวทางการดำเนินงานที่เฉพาะและโดดเด่นไปตามสภาพแวดล้อม เช่นนโยบายการเลือกเรื่องหรือคัดเลือกบุคคลากรนั้น

บางบริษัทผู้ผลิตมักจะเสี่ยงเลือกแนวเรื่องที่แตกต่างกันจากความต้องการของตลาด อาจเลือกที่จะผลิตแนวชีวิตหนัก ๆ หรือสร้างสรรค์สังคมในขณะที่ตลาดต้องการชมแนวตลกหรือชีวิตรักวัยรุ่น สำหรับการคัดเลือกบุคคลากรในแต่ละบริษัทจะมีลักษณะที่เหมือนและแตกต่างกัน เช่น เลือกตามความชำนาญ หรือนำมาฝึกฝนใหม่แต่นโยบายบางบริษัทจะเลือกบุคคลากรที่มีพื้นฐานมาก่อน เช่น จบการศึกษามาเฉพาะด้านจริง ๆ เป็นต้น

2.3 นโยบายของผู้ควบคุมสื่อมวลชน เป็นผู้ควบคุมและกำหนดขอบเขตของ

การผลิตละครโทรทัศน์ให้อยู่ในภาวะที่เหมาะสมแต่บางครั้งก็ก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการทำงานอย่างมาก เนื่องจากกระบวนการผลิตละครโทรทัศน์จะต้องผ่านการพิจารณาเค้าโครงเรื่องก่อนลงมือผลิตและการตรวจพิจารณาภาพและเสียง ก่อนออกอากาศนั้นยังไม่มีข้อกำหนดแนวทางที่ชัดเจนในอดีตหน่วยงานราชการจะตั้งคณะกรรมการบริหารงานวิทยุโทรทัศน์ (กบว.) เป็นชุด ๆ เพื่อตรวจพิจารณาละครก่อนออกอากาศของแต่ละสถานีโดยมีการกำหนดขอบเขตที่กว้าง ๆ ไว้ในขั้นต้นก่อนผลิต แต่เมื่อผู้ผลิต ผลิตงานเพื่อออกอากาศนั้นมักจะมีข้อกำหนดปลีกย่อยหรือข้อกำหนดใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น และมีความแตกต่างกันของแต่ละสถานี จึงเป็นที่น่าสังเกตว่าละครโทรทัศน์บางเรื่องจะถูกตัดทอนภาพที่ถูกกำหนดขอบเขตว่าไม่เหมาะสมออกหรือมีการดูเสียบออกทำให้หน้าเสนอขาดความต่อเนื่องหรือขาดอรรถรสในการชม ผู้ผลิตจึงต้องคำนึงถึงข้อนี้เป็นพิเศษ ซึ่งถ้ามีการกำหนดแนวทางร่วมกันระหว่างผู้ผลิตและคณะกรรมการซึ่งปัจจุบันเป็นคณะกรรมการที่สถานีตั้งขึ้นนี้ก่อนลงมือผลิตก็จะช่วยให้ภาพที่มีการตัดทอนหรือภาพที่ไม่ปรากฏเสียบออกมาให้ชม ซึ่งส่วนใหญ่การพิจารณานั้นมักจะอาศัยวิจารณ์ของคณะกรรมการเป็นเกณฑ์ แต่ถ้ามีการศึกษารรรมชาติของสื่อและหาแนวทางในการนำเสนอที่ถูกต้องร่วมกันทั้งสองฝ่ายแล้วก็จะช่วยให้กระบวนการผลิตละครโทรทัศน์ที่มีคุณค่าแก่การรับชม และมีความราบรื่นต่อการปฏิบัติงานมากขึ้น

3. งบประมาณหรือเงินทุน เป็นปัจจัยในการนำมาเป็นค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในกระบวนการผลิตเป็นค่าจ้างทีมงาน, นักแสดง, ค่าเช่าสถานที่และอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความสมดุลย์กันระหว่างผลงานและธุรกิจโดยแหล่งที่มาของงบประมาณนั้นได้มาจากสถานีโทรทัศน์ ผู้สนับสนุนรายการและแหล่งเงินทุนต่าง ๆ ซึ่งขึ้นอยู่กับลักษณะการดำเนินงานของแต่ละสถานีด้วย ถ้าบริษัทผู้ผลิตรับจ้างผลิตอย่างกรณีช่อง 3 และช่อง 7 นั้นงบประมาณจะได้จากสถานี แต่ถ้าเป็นลักษณะการดำเนินงานแบบ ชื่อเวลามาผลิตอย่างกรณี ช่อง 5, ช่อง 9 นั้นก็จะได้จากผู้อุปถัมภ์รายการโดยตรง ทั้งนี้แหล่งงบประมาณและเงินทุนที่จะมีบทบาทสำคัญต่อการผลิตอย่างมากกล่าวคือ ช่อง 3 และช่อง 7 นั้น ผู้ผลิตจะได้รับอิทธิพลมาจากบริษัทผู้อุปถัมภ์รายการแล้วนั้น สำหรับการผลิตให้กับช่อง 5 และช่อง 9 นี้ บริษัทผู้อุปถัมภ์รายการก็จะมีบทบาทโดยตรงกับบริษัทผู้ผลิตเลยไม่ว่าจะเป็นแนวเรื่องหรือการเลือกนักแสดง

4. ผู้ชมเป็นปัจจัยและเป้าหมายหลักของผู้ผลิตละครโทรทัศน์ในแต่ละบริษัทในทุก

สถานีโทรทัศน์ เป็นตัวแปรในเรื่องของผลทางธุรกิจ คือเมื่อรายการที่มีผู้ชมปริมาณมาก ก็จะมีสนับสนุนรายการมากจึงเป็นที่น่าสังเกตว่าผู้ชมนั้น จะเป็นผู้กำหนดเนื้อหาและการดำเนินงานของผู้ผลิตละครโทรทัศน์ที่สำคัญตั้งแต่เริ่มกระบวนการจนกระทั่งจบกระบวนการผลิต

5. ผู้อุปถัมภ์รายการ เป็นปัจจัยที่มีบทบาทในกระบวนการผลิตลักษณะของธุรกิจที่มีการแลกเปลี่ยนกัน เพราะผู้ชมเป็นกลุ่มเป้าหมายเดียวกัน การโฆษณาสินค้าของผู้อุปถัมภ์รายการ ดังนั้นละครโทรทัศน์ จึงเป็นวิถีทางที่ผู้ชมจะให้ความสนใจสินค้าของเราได้ผู้อุปถัมภ์รายการมักจะสนับสนุนการผลิตให้กับผู้ผลิต ซึ่งในบางกรณีแล้วผู้อุปถัมภ์รายการมักมีเงื่อนไขในการมีส่วนในการกำหนดแนวเรื่องและผู้แสดงด้วย เพื่อผลทางธุรกิจของทั้ง 2 ฝ่ายทำให้ละครโทรทัศน์ที่ออกอากาศในปัจจุบัน

มีแนวเรื่องและนักแสดงที่ซ้ำ ๆ กัน โดยเฉพาะนักแสดงแล้วนั้นในปัจจุบันไม่มีเงื่อนไขของสัญญามาเป็นตัวกำหนดก็จะเห็นว่านักแสดงหนึ่งคน แสดงละครให้กับบริษัทผู้ผลิตของแต่ละสถานีแล้วออกอากาศในวันและเวลาเดียวกัน ทำให้เกิดการซ้ำซากและสืบสนต่อการรับชมอย่างยิ่ง

6. เวลา เป็นปัจจัยที่มีส่วนกำหนดความสำเร็จของกระบวนการผลิตละครที่ดูสว่างไปด้วยดีตลอดจนความคล่องตัวในการทำงานในทุก ๆ ขั้นตอนโดยแบ่งออกเป็น เวลาในการผลิตและเวลาในการออกอากาศ ทั้งนี้การทำงานที่มีเวลามากนั้น ถ้ามีการทำงานอย่างต่อเนื่องก็จะส่งผลให้ออกมาดีมีคุณภาพแต่หากใช้เวลาเหมือนกัน แต่การทำงานขาดช่วงก็จะทำให้ส่งผลกระทบต่อส่วนอื่น ๆ โดยเฉพาะเรื่องทุนหรืองบประมาณที่ซ้ำในการผลิตที่จะต้องใช้มากเกินไปจนความจำเป็นสำหรับเวลาในการออกอากาศนั้น ถ้าผู้ผลิตละครโทรทัศน์ทราบแน่นอนว่าจะออกอากาศเวลาใด การเตรียมการในการผลิตนั้นก็ชัดเจนและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในขั้นการลงมือผลิตคือสามารถผลิตงานได้ตรงกับความต้องการของผู้ชมเป้าหมายได้ถูกต้อง เพราะแต่ละช่วงเวลานั้นผู้ชมเป้าหมาย ที่ให้ความสนใจละครก็จะมี ความแตกต่างกันไป

7. สถานที่ เป็นปัจจัยที่สร้างความสมจริงในเหตุการณ์ต่าง ๆ ภาพที่บนจอโทรทัศน์นั้นนอกจากบทสนทนาจะมีส่วนจูงใจให้ผู้ชมสนใจติดตามแล้วสถานที่ถ่ายทำหรือฉากนั้นจะมีส่วนอยู่ไม่น้อย ในการสร้างความสมจริงให้ละครเรื่องนั้น ๆ โดยเฉพาะสภาพการแข่งขันทางด้านธุรกิจในปัจจุบันจะเห็นได้ว่าผู้ผลิตจะให้ความสำคัญกับฉากค่อนข้างมาก คือจะกำหนดฉาก

ของละครที่เกิดขึ้นในต่างประเทศบ้าง หรือสถานที่ที่สำคัญ ๆ บ้างซึ่งจะทำให้เห็นถึงความตั้งใจ และวิธีการทำงานผู้ผลิตได้ในระดับหนึ่ง

8. เทคนิคลี ตามหลักการของการดำเนินงานในองค์การสื่อสารมวลชนก็คือลด ค่าใช้จ่ายให้ต่ำที่สุด ลดความขัดแย้ง รักษาความต่อเนื่องในการทำงานหรือลดขั้นตอนที่ใหม่ ง่ายเป็นออกไป ในขณะที่เกี่ยวกับการผลิตงานออกมาก็คงเป็นที่ยอมรับของผู้ชมด้วย การนำเอา เทคนิคลีสมัยใหม่เข้ามาใช้ก็จะเป็นการลดค่าใช้จ่ายในระยะยาว แม้การเริ่มต้นจะมีค่า ใช้จ่ายที่สูงก็ตาม เพราะการนำเทคนิคลีมาใช้เป็นการประหยัดทั้งเวลาแรงงานและ งบประมาณส่วนอื่น ๆ อย่างไรก็ตามเทคนิคลีก็อาจทำให้เกิดอุปสรรคต่อการผลิตด้วยในกรณี ที่เกิดการเสียหายหรือเกิดการขัดข้องขึ้น

9. สภาพสังคมในปัจจุบัน เป็นปัจจัยสำคัญที่ผู้ผลิตจะต้องคำนึงถึงเพราะลักษณะ สภาพแวดล้อมของผู้ชมนั้นเปลี่ยนแปลงไปผู้ชมละครโทรทัศน์ส่วนใหญ่มักไม่ชมที่บ้านที่ทำงานบ้าน อย่างเดียวแล้ว แต่เป็นแม่บ้านที่ต้องทำงานนอกบ้านพบปะกับสภาพปัญหาของสังคมมากมาย การเลือกเรื่องที่ไม่เหมาะสมอาจได้รับความนิยมน้อยหรือแม้แต่สมาชิกคนอื่น ๆ ในครอบครัวก็ หันมาสนใจรับชมละครโทรทัศน์จำนวนมากการสร้างความจริงและการสร้างอารมณ์ให้ผู้ชม เกิดความคล้อยตามก็ต้องคำนึงถึงสภาพสังคม ปัจจุบัน เป็นหลัก แม้แต่การนำเอาบทประพันธ์ เดิม ๆ มาผลิตเป็นละครเนื้อหาบางตอนหรือแม้กระทั่งชื่อ เรื่องก็ต้องปรับให้เข้ากับยุคสมัย ด้วยยกเว้นลักษณะเรื่องที่จะอนุรักษ์ไว้ เช่น เรื่องในประวัติศาสตร์ หรือเรื่องย้อนยุคเท่านั้น

10. สภาพการแข่งขัน ในปัจจุบันธุรกิจการผลิตละครโทรทัศน์ได้รับความสนใจเป็น จำนวนมากไม่เพียงแต่สถานีโทรทัศน์แต่ละช่องจะแข่งขันกันเท่านั้นแต่แต่ละสถานีก็ยังมีบริษัท ที่จะต้องผลิตงานให้กับสถานีจำนวนมากโดยเฉพาะช่อง 3 ที่มีบริษัทผู้ผลิตถึง 17 บริษัท การแข่งขันที่จะทำให้สถานีพิจารณาให้ผลิตละคร หรือพิจารณาให้ออกอากาศจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ ผู้ผลิตควรคำนึงถึง อย่างไรก็ตามสภาพการแข่งขันดังกล่าวก็เป็นผลดีต่อผู้ชมในเรื่องของการ เพิ่มทุนหรือการพิถีพิถันงานให้มีคุณภาพก็มากขึ้น แต่ข้อเสียที่มักจะพบก็คือ ผู้ผลิตมักไม่นิยม สร้างบุคลากรที่มีคุณภาพขึ้นมาใหม่ คือจะกำหนดหรือเลือกที่จะทำงานกับบุคคลที่มีชื่อเสียงมาก่อน ซึ่งมิใช่มากนัก การที่มีสภาวะการแข่งขันกันสูงและถูกจำกัดด้วยเวลาบุคลากรที่มีชื่อเสียง ดังกล่าวก็จะรับงานไว้มากทำให้ส่งผลต่อการสร้างงานที่มีคุณภาพที่ด้อยลง และเป็นปัญหา

สำคัญที่ผู้ผลิตละครโทรทัศน์ในปัจจุบันกำลังประสบปัญหาดังกล่าวอยู่เป็นจำนวนมาก

จากการศึกษาทำให้ทราบว่ากระบวนการต่าง ๆ ในการผลิตละครโทรทัศน์ของผู้ผลิตจะประกอบด้วยปัจจัยที่สำคัญทั้ง 10 ปัจจัย ที่สรุปมาขึ้นเพื่อให้ลักษณะการดำเนินงานประสบความสำเร็จในการดำเนินงานและผลทางธุรกิจ ผู้ผลิตควรคำนึงถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการผลิตตามลำดับดังนี้

1. นโยบาย ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญและมีอิทธิพลมากที่สุดสำหรับการผลิต เพราะจะมีส่วนกำหนดแนวทางการผลิตในทุก ๆ ขั้นตอน เป็นปัจจัยที่ผู้ผลิตไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ โดยเฉพาะนโยบายของสถานี กล่าวคือถ้าสถานีวางนโยบายไว้อย่างไรผู้ผลิตก็ต้องดำเนินตามนโยบายของสถานีทุกประการนั่นเอง

2. ผู้อุปถัมภ์รายการ เป็นปัจจัยหนึ่งที่คุณผลิตนั้นจะต้องหาหนทางและวิธีการเพื่อตอบสนองความต้องการในสิ่งที่ผู้อุปถัมภ์รายการกำหนด ดังนั้นนอกจากนโยบายของสถานีที่มีบทบาทกำหนดแนวทางแล้ว ผู้อุปถัมภ์รายการก็มีส่วนในการกำหนดทิศทางความสำเร็จของละครแต่ละเรื่องไม่น้อยอยู่เหมือนกัน

3. ผู้ชม จากการศึกษาจะเห็นว่าผู้ผลิตจะคำนึงถึงผู้ชมเป็นอันดับแรก ในขั้นตอนต่าง ๆ เพราะผู้ชมจะเป็นผู้กำหนดทิศทางของผู้อุปถัมภ์รายการ ซึ่งเป็นที่มาของเงินทุนและการกำหนดนโยบายของสถานีส่วนหนึ่งด้วย

4. บุคลากร ทั้งบุคลากรผู้ผลิตและบุคลากรในเนื้อสารนั้น ถึงแม้ว่าจะเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินการต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี แต่เมื่อเหตุขัดข้องเกิดขึ้น เช่นไม่สามารถเลือกบุคลากรมาร่วมงานก็สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ซึ่งต่างจากนโยบายของสถานีที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามต้องการ

5. งบประมาณหรือเงินทุน เป็นปัจจัยที่สามารถทำให้กระบวนการผลิตละครดำเนินการไปได้อย่างราบรื่นและสร้างความเหมาะสมให้กับละครแต่ละเรื่อง ถ้างบประมาณมากผู้ผลิตก็สามารถทำละครได้ออกมาสมบูรณ์มากขึ้น

6. เวลา ทั้งเวลาในการผลิตและเวลาในการออกอากาศจะเป็นปัจจัยที่กำหนดค่าให้
 ละครแต่ละ เรื่องดูสมบูรณ์และประสบความสำเร็จได้ ถ้าผู้ผลิตบริหารเวลาไม่ดีหรือกำหนดเวลา
 อย่างไม่ดีก็จะส่งผลให้การดำเนินธุรกิจละครประสบความสำเร็จล้มเหลวได้

7. สถานที่ เป็นปัจจัยในการกำหนดความสำเร็จของละครแต่ละ เรื่อง เนื่องจากเป็นส่วน
 สำคัญที่จะให้ตัวละครดำเนินเรื่องได้สมบูรณ์พร้อมด้านสถานที่จึงเป็นปัจจัยที่ผู้ผลิตควร
 คำนึงถึง

8. เทคโนโลยี เป็นทั้งปัจจัยที่เอื้อต่อการผลิตและก่อให้เกิดอุปสรรคได้พร้อม ๆ กัน
 แต่ก็เป็นส่วนที่ทำให้ละครโทรทัศน์ดูสมจริงและ เป็นการลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็นออกไปได้

9. สภาพสังคมในปัจจุบัน เป็นปัจจัยที่ผู้ผลิตสามารถนำไปพิจารณาประกอบสำหรับ
 ละครที่จะสร้างขึ้นใหม่หรือละครที่ไม่ได้ระบุชัดเจนว่าเป็นละครในสมัยอดีต การคำนึงถึงสภาพ
 สังคมปัจจุบันจะทำให้สีสันของละครมีมากขึ้น เพราะนอกจากจะให้ความบันเทิงและให้ความ
 สมจริงสมจังแล้ว ยังสามารถนำเสนอสาระประโยชน์จากข่าวคราวในสังคมปัจจุบันสอดแทรกไปได้
 อีกด้วย

10. สภาพการแข่งขัน เมื่อธุรกิจละครเป็นธุรกิจที่มีผู้ผลิตจำนวนมากสนใจ ดังนั้น
 สภาพการแข่งขันจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ผู้ผลิตควรคำนึงถึง เพื่อหาแนวทางการแก้ไขและวิธีการ
 ต่าง ๆ เพื่อความสำเร็จในการดำเนินงานต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษากระบวนการในการผลิตละครชุดโทรทัศน์ไทย พ.ศ. 2536 พบว่าเป็น
 การดำเนินงานที่หวังผลกำไรทางธุรกิจส่วนใหญ่อัตส่วนของละครที่สร้างสรรค์สังคมเพื่อเป็นคติ
 สอนให้กับละครที่สนองความต้องการของตลาดและให้ความบันเทิงเพียงอย่างเดียว ยังไม่เป็น
 สัดส่วนที่เหมาะสมและผลงานที่ผลิตออกอากาศนั้นยังขาดความสมบูรณ์สืบเนื่องจากการพิจารณา
 ของคณะกรรมการตรวจพิจารณารายการโทรทัศน์ทำให้ละครที่ออกอากาศไปขาดอรรถรสต่อการ
 รับชมหรือเสียโอกาสในการนำเสนอบางสิ่งบางอย่างที่สังคมควรจะได้รับรู้ไป ทั้งนี้เกิดจากปัจจัยที่

มีอิทธิพลมากที่สุดคือผลทางธุรกิจ และนโยบายของผู้บริหารงานส่วนต่าง ๆ

นอกจากนี้ การผลิตละครโทรทัศน์ของผู้ผลิตแต่ละสถานีนั้น ยังให้ความสำคัญกับขั้นตอนการประเมินผลน้อยเกินไป ถึงแม้ว่าจะตระหนักดีว่าเป็นขั้นตอนที่จำเป็นอย่างไรก็ตาม คงเป็นการประเมินอย่างขาดระบบและแบบแผน กล่าวคือเป็นการสอบถามจากผู้ชมบางกลุ่ม หรืออาศัยการวิจัยจากบริษัทที่ทำกาวิจัยรอบ ๆ ซึ่งผลที่ได้ก็ยังไม่สามารถชี้ชัดหรือเชื่อถือได้เต็มที่ หากผู้ผลิตให้ความสำคัญมากขึ้น มีการศึกษาจากผู้ชมในวงกว้างขึ้นและเป็นการศึกษาอย่างมีระบบแบบแผนแล้ว ก็จะทำให้ผู้ผลิตสนองความต้องการของผู้ชมได้ถูกต้องมากขึ้น สามารถผลิตงานที่มีคุณค่าต่อการรับชมของผู้ชมส่วนใหญ่ได้

ฉะนั้น ควรค่าแก่การร่วมมือจากหลาย ๆ ฝ่าย เช่น ผู้บริหารของสถานี ผู้ควบคุมสื่อผู้ผลิต, ผู้อุปถัมภ์รายการและผู้ผลิตที่จะมีส่วนร่วมในการเลือกสรรและผลิตงานที่มีคุณค่ามากขึ้น มีการกำหนดแนวทางการพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ภายใต้งื่อนไขที่ชัดเจนอย่างมีระบบและแบบแผน

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาถึงกระบวนการในการผลิตละครโทรทัศน์นั้น จำเป็นต้องเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่เป็นบุคลากรหลักในการผลิตอย่างลึกซึ้ง ดังนั้นการที่จะศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและน่าสนใจนั้น ผู้ศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่สามารถเข้าถึงและคุ้นเคยกับแหล่งข้อมูลเป็นอย่างดี เพราะการทำงานจะถูกจำกัดด้วยเวลาของแหล่งข้อมูล และผู้ที่สัมพันธ์กับแหล่งข้อมูลซึ่งเป็นผลทำให้ข้อมูลที่ได้อาจไม่ตรงตามความต้องการ คือ เข้าไม่ถึงแหล่งข้อมูลที่แท้จริงได้เพราะการที่จะขอข้อมูลที่ลึกซึ้งจะต้องใช้เวลาพอสมควร ดังนั้นอาจทำให้กระทบต่อการปฏิบัติงานของทีมงานคนอื่น ๆ ไปด้วย เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายในการผลิต ผู้ควบคุมการผลิตส่วนใหญ่มักจะตัดปัญหาไม่ยอมมาให้เข้าถึงแหล่งข้อมูล และแหล่งข้อมูลที่ดีมักจะใช้เวลาอยู่กับการผลิต การอนุญาตให้ผู้ศึกษาที่ไม่คุ้นเคยกันเข้ารับข้อมูลเป็นการส่วนตัวหลังจากว่างการผลิตจึงมีโอกาสด้อยค่อนข้างน้อย

ละครโทรทัศน์เป็นรายการบันเทิงที่ได้รับความนิยมมาก แง่มุมต่าง ๆ ที่น่าสนใจต่อการศึกษามีมากด้วย โดยเฉพาะการศึกษาอย่างลึกซึ้งในกระบวนการต่าง ๆ ของการ

ผลิตละครโทรทัศน์นั้น ก็ควรค่าแก่การศึกษา เช่น กระบวนการคัดเลือกหรือการสร้างภาพพจน์
ของนักแสดงแต่ละบุคคลมัย หรือกระบวนการสร้างสรรค์บทละครโทรทัศน์ ตลอดจนการศึกษาใน
เรื่องของอิทธิพลและบทบาทของละครโทรทัศน์ในแต่ละสถานี ต่อสภาพสังคมหรือผู้ชม เป็นต้น